

Република Србија

КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ

КОНКУРЕНЦИЈЕ

Број: 6/0-02-202/2016-13

Датум: 23. мај 2016. године

Београд

Председник Комисије за заштиту конкуренције на основу члана 37. став 2. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/09 и 95/13), чл. 192. ст. 1. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ“, бр. 33/97, 31/01 и „Службени гласник РС“ бр. 30/2010) и члана 2. став 1. тачка 6. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције („Службени гласник РС“ број 49/2011), одлучујући по пријави концентрације заведеној под бројем 6/0-02-202/2016-1, коју је поднело привредно друштво China National Agrochemical Corporation, са седиштем на адреси 62 Weisihuanxiu, Haidan District, Пекинг, НР Кина, које заступа пуномоћник адвокат Маја Станковић из Београда, Његошева 26, и и остали адвокати по Специјалном пуномоћју од 17. 02. 2016. године, дана 23. маја 2016. године, доноси следеће

РЕШЕЊЕ

I ОДОБРАВА СЕ у скраћеном поступку концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем непосредне контроле привредног друштва China National Agrochemical Corporation, са седиштем на адреси 62 Weisihuanxiu, Haidan District, Пекинг, НР Кина, са регистрационим бројем 91110000100011399Y, над привредним друштвом Syngenta AG, са седиштем на адреси Schwarzwaldallee 215, 4058 Базел, Швајцарска, са регистрационим бројем СНЕ-101.160.902, чиме друштво China National Chemical Corporation, са седиштем на адреси 62 Weisihuanxiu, Haidan District, Пекинг, НР Кина, са регистрационим бројем 100000000038808, стиче посредну контролу, стицањем најмање 67% акција.

II УТВРЂУЈЕ СЕ да је друштво China National Agrochemical Corporation, са седиштем на адреси 62 Weisihuanxiu, Haidan District, Пекинг, НР Кина, у целости извршило своју обавезу плаћања таксе за издавање овог решења дана 22. 02. 2016. године, уплатом укупног износа од 25.000,00 евра (словима: двадесетпетхиљада евра) на рачун Комисије за заштиту конкуренције отворен код Народне банке Србије.

Образложење

Привредно друштво China National Agrochemical Corporation, са седиштем у Пекингу, НР Кина, поднело је дана 17. 02. 2016. године преко пуномоћника пријаву концентрације која настаје преузимањем друштва Syngenta AG, са седиштем у Базелу, Швајцарска, са предлогом да Комисија за заштиту конкуренције одлучи и одобри исту у скраћеном поступку. Накнада за издавање акта је уплаћена у целости. Имајући у виду велики број јурисдикција у којима постоји обавеза пријаве концентрације (преко 20), као и велики број производа које учесници концентрације продају и њихову могућу категоризацију, процес прикупљања неопходних података и документације био је комплексан и отежан, из ког разлога подносилац пријаве није био у могућности да у законском року за подношење пријаве достави комплетну пријаву у складу са српским прописима, па је у поступку по пријави било више допуна пријаве, тако да је

рок за доношење решења у складу са чл. 65. ст. 1. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/09 и 95/13, у даљем тексту: Закон) почео да тече 16. маја 2016. године.

Одлучујући по поднетој пријави, председник Комисије (у даљем тексту: председник или Комисија) је размотрио поднету пријаву и поднеске од 26. 02., 01. 03., 25. 03., 08. 04., 13. 04., 26. 04. и од 16. 05. 2016. год. којима је пријава допуњена и уређена, те је закључио да треба одлучити као у диспозитиву овог решења из разлога који ће даље бити образложени.

Увидом у изводе из одговарајућих регистара привредних субјеката, овде учесника концентрације, у њихове финансијске извештаје, као и у друге достављене доказе, утврђено је следеће.

Учесник концентрације China National Agrochemical Corporation (у даљем тексту: стицалац контроле или CNAС) је државно предузеће, основано и постојеће у складу са правом НР Кине, и регистровано у Управи за индустрију и трговину града Пекинга, под „Обједињеним друштвеним кредитним кодом“ као регистрационим бројем 91110000100011399У. Друштво производи и продаје активне супстанце и формулисане производе који се користе за заштиту усева, и у мањој мери за неиндустријску заштиту у кућним условима или у башти, као и при контроли од штеточина. Исто је зависно друштво и представља агрохемијску дивизију овде посредног стицалаца контроле, друштва China National Chemical Corporation (у даљем тексту: посредни стицалац контроле или CNCC). CNCC је кинеско државно предузеће, регистровано у Државној Управи за индустрију и трговину под регистрационим бројем 100000000038808. Активно је у истраживању, развоју и производњи хемијских производа, укључујући и активне супстанце и формулисане производе за пољопривредну и непољопривредну заштиту усева. У свету има више десетина зависних и друштава у којима има уделе, чија је листа у списима предмета. Једно од његових зависних друштава је Adama Agriculture B.V. са седиштем у Холандији, преко кога је присутно у Србији, односно чије је зависно друштво Adama Srb d.o.o. Београд, регистровано у Агенцији за привредне регистре (АПР) под матичним бројем 20435054, претежна регистрована делатност „Трговина на велико хемијским производима“, шифра делатности: 4675. Adama Srb d.o.o. има зависно друштво које је у ликвидацији, Agropest YU d.o.o. Export-Import Београд, регистровано у АПР-у под матичним бројем 08754373, регистрована делатност „Неспецијализована трговина на велико“, шифра делатности: 4690. Осим тога, зависно друштво CNCC-а, италијански произвођач гума Pirelli Tyre S.p.A, има представништво у Србији, регистровано у АПР-у под матичним бројем 29017301, регистрована делатност „Остале услужне активности подршке пословању“, шифра делатности: 8299. Сва зависна друштва посредног стицалаца контроле се, у смислу члана 5. Закона, третирају као један учесник на тржишту.

Учесник концентрације Syngenta AG (у даљем тексту: циљно друштво или Syngenta) је швајцарско акционарско друштво, регистровано у Регистру привредних субјеката Базела под бројем СНЕ-101.160.902. Настало је 2000. године, одвајањем и спајањем бизниса заштите усева друштава Novartis AG и AstraZeneca plc као и бизниса везаног за семе друштва Novartis AG. Друштво је активно на глобалном нивоу у области истраживања, развоја, производње и продаје агрохемијских производа и то формулисаних производа који се користе за заштиту усева и хемијских ђубрива, а у мањој мери активних састојака за појединачну продају, као и производа везаних за травњаке и баште. Тренутно није под контролом неког одређеног акционара. Има већи број зависних друштава, а дијаграм организацине структуре се налази у списима предмета. Преко свог холандског друштва Syngenta Alpha B.V. има регистровано присуство у Србији као оснивач и члан са 100% удела у друштву Syngenta Agro d.o.o. Београд, регистровано у АПР-у под матичним бројем 07557159, претежна регистрована делатност „Трговина на велико хемијским производима“, шифра делатности: 4675. Такође, његово швајцарско зависно друштво Syngenta Agro Services AG има представништво у Србији, са седиштем у Београду, регистровано у АПР-у под матичним бројем 29000166, регистрована делатност „Остале

услугне активности подршке пословању“, шифра делатности: 8299. Сва зависна друштва циљног друштва се, у смислу члана 5. Закона, третирају као један учесник на тржишту.

Акт о концентрацији је Трансакциони Уговор, закључен 02. 02. 2016. године између овде учесника концентрације, којим се уређују односи у вези трговања акцијама овде циљног друштва, и у складу са којим је друштво CNCC учинило претходну објаву јавне понуде за преузимање свих акција друштва Syngenta. Поред тога, друштво CNAN Saturn (NL) B.V., које је под контролом CNAС-а, објавило је понуду, која се састоји од две одвојене понуде, и то од швајцарске понуде за акције које су листиране на швајцарској SIX берзи, и од америчке понуде за резиденте САД-а који су имаоци Syngenta акција као и за имаоце ADS (Америчке депозитне акције) акција, које су листиране на Њујоршкој берзи. Период понуде је почео 23. марта 2016. године, а очекивани рок за закључење трансакције је трећи квартал 2016. године. Процењена вредност предметне трансакције је 44 милијарде америчких долара. Закључење трансакције ће, између осталог, бити условљено стицањем најмање 67% акција циљног друштва.

Из свега наведеног произлази да предметна трансакција представља концентрацију у смислу чл. 17. ст. 1. тач. 2. Закона. Учесник на тржишту који стиче контролу има обавезу пријаве концентрације у смислу чл. 61. ст. 1. тач. 1. Закона, што је утврђено увидом у податке о приходима и у финансијске извештаје учесника концентрације. Пријава је поднета благовремено у складу са чл. 63. ст. 1. тач. 1. Закона, и у складу са чл. 2. Уредбе о садржини и начину подношења пријаве концентрације („Службени гласник РС“, бр. 05/2016).

Релевантно тржиште одређено је у складу са чл. 6. Закона и Уредбом о критеријумима за одређивање релевантног тржишта („Службени гласник РС“, бр. 89/2009). Релевантно тржиште производа представља скуп роба/услуга које потрошачи сматрају заменљивим у погледу њиховог својства, уобичајене намене и цене. Релевантно географско тржиште представља територију на којој учесници на тржишту учествују у понуди или потражњи и на којој постоје исти или слични услови конкуренције, а који се битно разликују од услова конкуренције на суседним територијама.

Подносилац пријаве је навео да су стране утврдиле да не постоје преклапања у погледу њихових активности на тржишту за активне састојке или неформулисани производе у 2015. години. Учесници концентрације су идентификовали преклапања активности на тржишту формулисаних производа за заштиту биља, и то у секторима фунгицида, инсектицида, хербицида и регулатора раста биља, па су сва ова четири сектора дефинисали као релевантно тржиште производа. У погледу релевантног географског тржишта, подносилац пријаве наводи да је исто „најмање“ национално у свом обиму. Ово из разлога што оба учесника концентрације продају своје производе широм Србије, а и зато што је регистрација формулисаних производа регулисана и важи на националном нивоу.

Комисија је уважила изнете разлоге у погледу релевантног географског тржишта, при чему сматра да је од значаја, поред наведеног, и околност да су и њихови конкуренти активни на целој територији. Иначе, процес регистрације активне материје и готовог производа у ЕУ је строго контролисан и уређен процес, чија је основна сврха да смањи ризике по здравље људи и животиња и по околину. У Србији је у току хармонизација домаћег законодавства са правним тековинама ЕУ. Услови за регистрацију уређени су посебним законима о средствима за заштиту биља и важе за целу националну територију. Од 31. 12. 2013. године, у складу са одлуком надлежног министарства, листа дозвољених активних материја у Србији је усаглашена са оном која је на снази у ЕУ. Стога је, за оцену предметне концентрације, релевантно географско тржиште национална територија Републике Србије, у складу са чл. 6. ст. 3. у вези чл. 2. Закона,

Полазећи од својстава, намене и цене предметног скупа роба/услуга, односно од стварне делатности учесника концентрације, одређено је релевантно тржиште производа у конкретном

случају, имајући у виду и процену коју је дао подносилац пријаве. Оба учесника концентрације су активна у области производа за заштиту биља од разноврсних штеточина и других претњи. На нивоу крајњег корисника односно пољопривредника, производи за заштиту биља се сматрају формулисаним производима који се састоје од активних и инертних (пасивних) састојака. У пријави је дат детаљан опис ових састојака, али је довољно истаћи да су активни састојци кључни сирови материјал за формулисани производ, који је обично високе чистоће и који се не може директно наносити на биље. Активни састојци се мешају са инертним састојцима (растварачи, филери, помоћне супстанце итд) и њихова функција је да „изазову“ да активни састојци буду применљиви, стабилни и ефикасни. Иначе, инертни састојци могу да чине чак и до 99% састава производа за заштиту биља. Избор формулације активних и инертних састојака, зависи од неколико кључних момената: како ће производ бити примењен (нпр. прскањем или наводњавањем), које биље ће бити третирано, од метода које се најчешће користе у одређеном региону, од временских и земљишних услова, физичко-хемијских карактеристика активних састојака (нпр. тачке топљења, растворљивости итд.), као и од специфичних захтева потрошача. Формулисани производи се суштински деле на фунгициде, инсектициде, хербициде и регулаторе раста биља. Због претходно наведених битних разлика у погледу својстава, намене, а из чега произлази и разлика у цени, ове врсте производа нису међусобно заменљиви са аспекта крајњег корисника, тако да свака група представља посебно релевантно тржиште производа. Поступајући по налогу Комисије, подносилац пријаве се у допуни од 26. 04. 2016. год. изричито изјаснио да неселективни хербициди не могу бити замењени селективним хербицида. Ово стога што селективни хербициди контролишу коров без оштећења биља, док неселективни смањују или заустављају раст вегетације са којом дођу у контакт. Ако би неселективни хербициди заменили селективне, оштетили би не само коров, већ и биљку са којом дођу у контакт. С друге стране, селективни хербициди не би били ефикасни против истог опсега корова. Комисија је уважила ове наводе и, за потребе оцене предметне концентрације, сегментирала релевантно тржиште хербицида као тржиште неселективних и тржиште селективних хербицида. Циљно друштво је активно и у индустрији семена (производи за третман семена) у Србији, док стичалац контроле није ни на који начин присутан на овом тржишту.

Европска Комисија је такође идентификовала исте релевантне сегменте и тржишта производа за пољопривредну заштиту биља/усева, нпр. у предмету *Astra Zeneca/Novartis (No COMP/M.1806*, одлука Европске Комисије од 26. јула 2000. године), и то: хербициди (производи за заштиту биља/усева, који онемогућавају или умањују раст корова), инсектициди (производи намењени контроли инсеката који оштећују култивисане биљке), фунгициди (агенси који се користе за контролу обољења биљака које нарочито изазивају гљивице), производи за третман семена (за заштиту семења и биљака од обољења и инсеката) и производи за пречишћавање земљишта (за чишћење земљишта од гљивица, корова и инсеката).

Према допуни Пријаве од 26. 04. 2016. год., ниједна од страна нема производне капацитете и не бави се производњом релевантних производа у Србији, док малопродајна мрежа није релевантна за агрохемијску индустрију. Учесници концентрације су присутни на нивоу трговине на велико на тржишту Србије, тако да се дефинисање релевантних тржишта производа за све наведене категорије, своди на трговину на велико.

Светско тржиште производа за заштиту биља се одликује присуством великих мултинационалних компанија, које се такмиче првенствено кроз истраживање и развој нових производа, најчешће активних састојака, који даље уживају ексклузивна права кроз патентну заштиту. Од 1980. године, на светско тржиште су уведена 383 нова активна састојка за заштиту биља. Тренутно, 39 активних састојака преостаје у каснијим фазама развоја од којих су 14 хербициди, 10 фунгициди, 1 фумигант и 14 инсектициди. Осим овде циљног друштва Syngenta, главне развојно-истраживачке компаније у свету су Bayer CropScience AG, BASF SE, Monsanto

Company, E.I. Du Pont de Nemours and Co. и Dow Agrosciences LLC (Комисија је недавно одобрила концентрацију друштва Du Pont и Dow Agrosciences), и многе друге.

Осим развојно-истраживачких компанија, светско тржиште производа за заштиту биља одликује и присуство великих мултинационалних компанија које су генерички произвођачи, чија се производња и продаја заснива на производима који су ван патентне заштите (off-patent), а који су пласирани од стране неке друге развојно-истраживачке компаније. Ове компаније уводе конкуренцију и нисходно, на нивоу формулисаног производа, путем подношења сопствених регистрационих пријава производа по државама, тако да могу да конкуришу оригиналном производу, кроз производњу и продају или снабдевање активним састојцима других произвођача формулисаног производа. Осим овде стицаоца контроле, односно његовог зависног друштва Adama, главни светски генерички произвођачи су Albaugh Inc, Arysta LifeScience Corp., FMC Corp., Nufarm limited, немачки Helm, француски Phyteurop, и многе друге.

Процењена вредност светског тржишта производа за заштиту биља износила је око 56,7 милијарди америчких долара у 2014. години. Европско тржиште је процењено на око 25% светског тржишта. У пријави је оцењено да српско тржиште има потенцијал раста, с обзиром да се, на жалост, пољопривредна производња у Србији још увек заснива на технологији ниског нивоа. Свих водећих шест светских развојно-истраживачких компанија је присутно у Србији, као и генерички произвођачи углавном из Кине и Индије, али и домаћи формулатори средстава за заштиту биља. Карактеристично за структуру тражње на агрохемијским производима је да је циклична (око 80% прихода се углавном генерише током првих шест месеци), као и да реагује на факторе животне средине (нпр. киша и други временски услови). Из података у пријави, иако процењена вредност релевантних тржишта у Србији варира у протекле три године, тржишна учешћа учесника концентрације и конкурената су приближна и нема значајних одступања.

Зависно друштво стицаоца контроле, Адама СРБ, остварило је у Србији у 2015. години приход од [...]¹. Од тога, од продаје фунгицида [...], од продаје инсектицида [...], од продаје неселективних хербицида износ од [...], а од селективних хербицида износ од [...], и од продаје регулатора раста биља износ од [...].

У истој години, циљно друштво је у Србији остварило укупан приход од [...]. Од тога, од продаје фунгицида [...], од продаје инсектицида [...], од продаје неселективних хербицида износ од [...], а од селективних хербицида износ од [...] и од продаје регулатора раста биља износ од [...]. Остатак прихода остварен је у сектору семена.

Подносилац пријаве је изнео своју интерну процену вредности релевантних тржишта и према овој процени, дао и процену тржишних удела како учесника концентрације појединачно, тако и њихових главних конкурената. За 2015. годину, дата је следећа процена вредности тржишта: тржиште фунгицида је [...], што значи да је тржишно учешће Адаме /5-10/%, а Syngente (циљног друштва) /10-20/%; тржиште инсектицида [...], што значи да је тржишно учешће Адаме /0-5/%, Syngente /5-10/%; тржиште неселективних хербицида [...], што значи да је тржишно учешће Адаме /5-10/%, а Syngente /10-20/%; тржиште селективних хербицида је [...], што значи да је тржишно учешће Адаме /10-20/%, а Syngente /5-10/%; процењена вредност тржишта регулатора раста биља је [...], тако да је тржишно учешће Адаме /0-5/%, а Syngente /10-20/%.

Комисија је имала у виду и ценила и следеће наводе. Syngenta посматра продају производа за третирање после жетве као посебан сегмент, док Адама продају одређених група производа

---

¹ Акт садржи заштићене податке. Заштићени подаци приказани су ознаком [...] или у распону који Комисија сматра одговарајућим начином заштите.

распоређује према томе шта се третира (нпр. инсектициди у инсектициде, без обзира у ком временском тренутку се користе). Стога је наведено да преклапања у погледу формулисаних производа не обухватају потенцијална преклапања у третирању након жетве. Међутим, вредност продаје производа друштва Адама за третирање после жетве је [...] у 2015. години, као и друштва Syngenta [...]. Највећи конкуренти су Galenika, Agromarket и Agrosava.

Према наводима у допуни пријаве од 26. 04. 2016. год., према најбољем сазнању страна, није било значајних улазака на тржиште од 2013. године. Најскорији улазак са којим су стране упознате је оснивање друштва Belchim Crop Protection SRB d.o.o. Beograd. Према наводима у пријави, најзначајнији конкуренти су: на тржишту фунгицида (у претходне три године) Galenika Fitofarmacija и Bayer са по /10-20/% тржишног учешћа; на тржишту инсектицида Galenika Fitofarmacija са /40-50/% и FMC са /10-20/% учешћа; на тржишту селективних хербицида Dow Agrosociences са /10-20/% и Galenika Fitofarmacija са /10-20/% тржишног учешћа; на тржишту неселективних хербицида Monsanto са /10-20/% и већи број кинеских компанија и то Agro Care, Beijing NAB, Shanagai Mio, Jiangyin No. 2 Pesticide Factory и Sinochem Ningbo; на тржишту регулатора раста биља BASF и Bayer. На тржишту производа за третман семена највећи конкуренти су Bayer и Galenika Fitofarmacija, а стицалац контроле није присутан.

Из утврђеног чињеничног стања произлази да предметна концентрација има карактеристике хоризонталног спајања, те њеним спровођењем долази до преклапања и кумулације тржишних удела на утврђеним релевантним тржиштима. Спровођењем ове концентрације, тржишни удео учесника концентрације ће бити око /20-30/% на тржишту фунгицида, а на остали тржиштима /10-20/%. На тржишту неселективних хербицида удео ће бити око /20-30/%, међутим код оцене ефеката на овом тржишту мора се имати у виду и то да је вредност овог тржишта [...] релативно мала у поређењу са вредностима других релевантних тржишта. Код оцене ефеката, Комисија је имала у виду да учесници концентрације у Србији нису вертикално интегрисани односно нису истовремено учесници на нисходном или усходном тржишту. Анализирајући структуру релевантних тржишта, Комисија је даље закључила да се ради о развијеним тржиштима повољне структуре, коју одликује велики број учесника, при чему су присутне све водеће светске компаније значајне економске снаге.

Подносилац пријаве је, по налогу Комисије, образложио своје наводе да су тржишта за заштиту биља у Србији, отворена, наводећи следеће. Продају регистрованог производа за заштиту биља може да врши свако друштво које је регистровано у Србији. Регистрација је, по мишљењу подносиоца пријаве, ефикаснија него у другим земљама, и уобичајени период за регистрацију производа је од 2-4 године, укључујући процену досијеа и ефикасност, а повезани трошкови нису превисоки. Постоји могућност за „убрзану“ процедуру, путем признања ЕУ регистрације, што је предмет одређених захтева за већ извршене процене ефикасности у прихватљивој климатској зони. Претходно у тексту овог Образложења, већ је било речи о патентној заштити и регистрацији генеричких производа. Царинске дажбине за увоз из држава чланица ЕУ не постоје, а за увоз из других земаља царинске стопе се крећу у распону од 5-10%.

Из утврђеног чињеничног стања може се закључити да не постоји забринутост у погледу било ког критеријума за оцену дозвољености концентрације из чл. 19. Закона.

Имајући у виду све напред наведено, као и све друге наводе у пријави и допунама, закључено је да спровођење предметне концентрације неће значајно ограничити, нарушити или спречити конкуренцију на тржишту Републике Србије или његовом делу, пре свега стварањем или јачањем доминантног положаја, односно да је предметна концентрација дозвољена у смислу чл. 19. Закона. Из тог разлога, одлучено је као у ставу првом изреке овог решења.

Одлука у ставу другом донета је применом чл. 65. ст. 5. Закона о заштити конкуренције као и чл. 2. ст. 1. тач. 6. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту

конкуренције, а на основу оствареног прихода учесника у концентрацији и са њима повезаних учесника на тржишту у претходној обрачунској години.

Поука о правном средству

Ово решење је коначно у управном поступку.

Против овог решења може се поднети тужба Управном суду у року од 30 дана од дана достављања решења.

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Др Милоје Обрадовић